

Viðtalsþættir vegna mats á hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra í rafeyrissjóðum

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) metur hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra rafeyrisfyrirtækja í samræmi við ákvæði laga nr. 17/2013, um útgáfu og meðferð rafeyris og ákvæði laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, sbr. 1. mgr. 26. gr. laga nr. 17/2013. Sameiginlegar viðmiðunarreglur ESMA35-36-2319 og EBA/GL/2021/06, um mat á hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og lykilstarfs- manna, útlista nánar kröfu um þekkingu, hæfni og reynslu sem aðilar eiga að búa yfir, eftir því sem við á. Stjórn ber sameiginlega ábyrgð á starfsemi rafeyrisfyrirtækis. Það er hins vegar mikilvægt að stjórnarmenn séu sjálfstæðir í hugsun og hafi hæfni til að meta, gagnrýna og hafa eftirlit með ákvarðanatöku í daglegri starfsemi rafeyrisfyrirtækis. Í viðmiðunarreglum EBA/GL/2021/05, um stjórnarhætti, er nánar kveðið á um hlutverk, ábyrgð og skyldur stjórnarmanna og framkvæmdastjóra fjármálafyrirtækja og er gagnlegt að hafa þau tilmæli til hliðsjónar til frekari glöggvunar á hlutverki framkvæmdastjóra og stjórnar rafeyrisfyrirtækis.

Í viðtali kannar Fjármálaeftirlitið þekkingu, skilning og viðhorf stjórnarmanna varðandi helstu efni sem tengjast hlutverki þeirra og ábyrgð og byggir mat sitt m.a. á upplýsingum sem þar koma fram.

Til glöggvunar á umfangi viðtals þá eru hér að neðan talin upp þau efnisatriði sem koma til með að mynda ramma viðtalsins, þó ekki sé um tæmandi viðtalsþætti að ræða. Neðst í skjali þessu má svo finna viðauka með leslista og ítarefni sem unnt er að styðjast við, við undirbúning viðtalsins.

I. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi stjórnarmanna í rafeyrisfyrirtækjum

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi rafeyrisfyrirtækja
- Sérstaða rafeyrisfyrirtækja
- Þekking á starfsemi þess félags sem viðtal snýr að
- Viðskiptalíkan
- Helstu áhættur í starfsemi rafeyrisfyrirtækja
- Varðveisla fjármuna
- Áhrif alþjóðareglna og alþjóðlegs samstarfs á starfsemi rafeyrisfyrirtækja
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag rafeyrisfyrirtækis
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna rafeyrisfyrirtækis
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanns
- Helstu verkefni og skyldur stjórnar rafeyrisfyrirtækja
- Starfsreglur stjórnar
- Helstu stefnur í starfsemi rafeyrisfyrirtækis

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit rafeyrisfyrirtækja
- Hlutverk stjórnar í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk stjórnar í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum rafeyrisfyrirtækja
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum rafeyrisfyrirtækja
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Sjálfstæði stjórnarmanna
- Óhæði
- Sjálfstæði í hugsun
- Ákvörðunartaka
- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi stjórnarmanns
- Samfélagsleg ábyrgð og umboðsskylda

II. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi framkvæmdastjóra í rafeyrisfyrirtækja

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi rafeyrisfyrirtækja
- Sérstaða rafeyrisfyrirtækja
- Þekking á starfsemi þess félags sem viðtal snýr að
- Viðskiptalíkan
- Helstu áhættur í starfsemi rafeyrisfyrirtækja
- Varðveisla fjármuna
- Áhrif alþjóðareglna og alþjóðlegs samstarfs á starfsemi rafeyrisfyrirtækja
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag rafeyrisfyrirtækis
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna og framkvæmdastjóra rafeyrisfyrirtækja
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanna
- Hlutverk og ábyrgð framkvæmdastjóra
- Helstu verkefni og skyldur framkvæmdastjóra
- Helstu stefnur í starfsemi rafeyrisfyrirtækis

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit rafeyrisfyrirtækja
- Hlutverk framkvæmdastjóra í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk og ábyrgð áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum rafeyrisfyrirtækja
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum rafeyrisfyrirtækja
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi framkvæmdastjóra
- Samfélagsleg ábyrgð

VIÐAUKI I

Leslisti

- Lög nr. 138/1994, um einkahlutafélög
- Lög nr. 2/1995, um hlutafélög
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, eftir því sem við á.
 - o Reglur nr. 532/2003, um endurskoðun fjármálafyrirtækja
 - o Reglur nr. 834/2003, um reikningsskil lánastofnana
 - o Reglur nr. 150/2017, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna fjármálafyrirtækja
- Lög nr. 3/2006, um ársreikninga
 - o Viðeigandi alþjóðlegir reikningsskilastaðlar
- Lög nr. 17/2013, um útgáfu og meðferð rafeyris
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - o Reglugerð nr. 745/2019, um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
- Lög nr. 114/2021, um greiðsluþjónustu
 - o Reglur nr. 88/2020, um tryggilega varðveislu fjármuna sem greiðslustofnun móttækur
- Sameiginlegar viðmiðunarreglur ESMA35-36-2319 og EBA/GL/2021/06, um mat á hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 6/2014, um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum
- Leiðbeinandi tilmæli vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila nr. 1/2019

Ítarefni

- Viðeigandi lög, reglugerðir og reglur sem gilda um starfsemina auk leiðbeinandi tilmæla fjármálaeftirlitsins og viðeigandi EES-viðmiðunarreglna sem finna má á heimasíðu fjármálaeftirlitsins
- Spurt og svarað/túlkunar og gagnsæistilkynningar á heimasíðu fjármálaeftirlitsins
- Siðfræði og samfélagsábyrgð eftir Øyvind Kvalnes

Uppfært 18. maí 2022